

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava
Facultatea	Facultatea de Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor
Departamentul	Departamentul de Calculatoare, Electronică și Automatică
Domeniul de studii	Inginerie Electronică, Telecomunicații și Tehnologii Informaționale
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii	Securitate Cibernetică (SC)

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	MODELAREA ȘI FUNCȚIONAREA SISTEMELOR WIRELESS				
Titularul activităților de curs	ș. l. dr. ing. Adrian-Ioan PETRARIU				
Titularul activităților aplicative	ș. l. dr. ing. Adrian-Ioan PETRARIU				
Anul de studiu	1	Semestrul	1	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DSI
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DI

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore, pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	0	Laborator/lucrări practice	1	Proiect	0
I.b) Totalul de ore (pe semestru) din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	0	Laborator/lucrări practice	14	Proiect	0

II. Distribuția fondului de timp pe semestru	ore
II.a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	20
II.b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	30
II.b) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	30
II.d) Tutoriat	
III. Examinări	3
IV. Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	80
Total ore pe semestru (I+II+III+IV)	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	•
Competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	PC, videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT și multimedia	
Desfășurare aplicații	Seminar	•
	Laborator/lucrări practice	Montaje experimentale, PC, videoproiector, software specializat, suporturi electronice pentru aplicații, prezentări PPT, materiale pentru aplicații.
	Proiect	•

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Operarea cu fundamente tehnice și științifice în tehnologia informației și comunicațiilor, orientate cu precădere către aria Securității Cibernetică C2. Utilizarea și administrarea sistemelor și rețelelor de comunicații și calculatoare

	C3. Analiza, modelarea și rezolvarea problemelor real complexe, ce implică soluții specifice rețelelor de comunicații și calculatoare C4. Însușirea tehnicilor de operare și utilizare a aparaturii și aplicațiilor profesionale specifice ariei Securității Cibernetice
Competențe transversale	•

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Prezentarea conceptelor de bază ale transmisiei și recepției radio, prezentarea comparativă a teoriei câmpului apropiat și a teoriei câmpului îndepărtat. Prezentarea tehnologiilor de transmisie utilizate în rețele wireless, propagarea pe canalul radio.
	Prezentarea tehnicilor de acces multiplu aplicabile în rețelele wireless. Prezentarea principiilor de funcționare și a unor aplicații concrete pentru sisteme de identificare, comandă și control, acces și supraveghere bazate pe utilizarea transponderelor pasive și active. Prezentarea tehnologiilor Bluetooth, ZigBee, LoRa, SigFox și a aplicațiilor pentru conducerea proceselor ce utilizează comunicații fără fir, funcționând pe frecvențe libere (nelicențiate).

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Introducere. 1.1 Avantajele și dezavantajele utilizării sistemelor wireless în domeniul comunicațiilor și a controlului de la distanță; 1.2 Scurtă prezentare a standardelor ce stau la baza realizării sistemelor wireless utilizate în domeniul comunicațiilor și a controlului de la distanță	2	-expunerea -prelegerea -dezbateri -demonstrație	
2. Principii fizice de funcționare a sistemelor wireless. 2.1 Undele electromagnetice; Câmp magnetic. Câmp electric; 2.2 Analiza comparativă câmp apropiat – câmp îndepărtat; 2.3 Modelarea canalelor wireless	4		
3. Modulații și codări. 3.1 Codarea în banda de bază; 3.2 Tehnici de modulație cu spectru împrăștiat; 3.3 Modulații digitale; 3.4 Code division Multiple Acces - CDMA. CDMA adaptiv	4		
4. Tehnologia Bluetooth. 4.1 Componentele și funcționarea sistemului Bluetooth; 4.2 Structura de bază a protocolului Bluetooth; 4.3 Aplicații	3		
5. Tehnologia ZigBee. 5.1 Componentele și funcționarea sistemului ZigBee. Clase de dispozitive ZigBee. Topologii. 5.2 Analiza comparativă ZigBee – Bluetooth.	3		
6. Tehnologia LoRa. 6.1 Componentele și funcționarea sistemului. 6.2. Aplicații	3		
7. Tehnologia SigFox. 7.1 Componentele și funcționarea sistemului. 7.2. Aplicații	3		
8. Sisteme de identificare automate. 8.1 Sisteme de identificare în radiofrecvență. 8.2. Componentele și funcționarea sistemelor de identificare în radiofrecvență 8.3 Aplicații	4		
9. Principiile de operare ale transponderelor. 9.1 Transpondere cuplate inductiv și electric; 9.2 Domenii de frecvență de operare, standarde în domeniu; 9.3 Tehnologii de realizare a transponderelor	2		
Bibliografie			
1. David Tse and Pramod Viswanath - Fundamentals of Wireless Communication, Cambridge University Press, 2005			
2. *** - Standardul IEEE 802.15 Wireless Personal Area Networks (WPAN)			
3. Kaveh Pahlavan and Prashant Krishnamurthy, „Principles of Wireless Networks: A Unified Approach”, ACM Digital Library, 2011;			
4. De Walteneagus Dargie, Christian Poellabauer, „Fundamentals of Wireless Sensor Networks: Theory and Practice”, John Wiley & Sons, 2010;			
5. K. Finkensteller, RFID Handbook - Fundamentals and Applications in Contactless Smart Cards, Radio Frequency Identification and Near-Field Communication, John Wiley & Sons, 2nd edition, 2010;			
6. A. Lavric, A. I. Petrariu, V. Popa, “Long Range SigFox Communication Protocol Scalability Analysis Under Large-Scale, High-Density Conditions,” IEEE Access, vol. 7, pp. 35816-36825, 2019, DOI: 10.1109/ACCESS.2019.2903157;			
7. A. Lavric, A. I. Petrariu, “LoRaWAN communication protocol: The new era of IoT,” 2018 International Conference on Development and Application Systems (DAS), 2018, DOI: 10.1109/DAAS.2018.8396074;			

8. A. Lavric, V. Popa, I. Finis, A.-M. Gaitan, A. Petrariu, "Packet Error Rare Analysis of IEEE 802.15.4 Under 802.11g and Bluetooth Interferences", 2012 9th International Conference on Communications (COMM), pp. 259-262, 2012; Online: <http://dx.doi.org/10.1109/ICComm.2012.6262616>.
9. A. I. Petrariu, P.-M. Mutescu, E. Coca, A. Lavric, "A Study on LoRa Signal Propagation Models in Urban Environments for Large-Scale Networks Deployment," Advances in Electrical and Computer Engineering, vol. 21, no. 4, pp. 61-68, 2021, DOI:10.4316/AECE.2021.04007;
10. A. I. Petrariu, A. Lavric, "SigFox Wireless Communication Enhancement for Internet of Things: A study," 2021 12th International Symposium on Advanced Topics in Electrical Engineering (ATEE), București, Romania, pp. 1-4, 2021, DOI: 10.1109/ATEE52255.2021.9425213;

Bibliografie minimală

1. K. Finkenzeller, RFID Handbook - Fundamentals and Applications in Contactless Smart Cards, Radio Frequency Identification and Near-Field Communication, John Wiley & Sons, 2nd edition, 2010;
2. A. Lavric, A. I. Petrariu, V. Popa, "Long Range SigFox Communication Protocol Scalability Analysis Under Large-Scale, High-Density Conditions," IEEE Access, vol. 7, pp. 35816-36825, 2019, DOI: 10.1109/ACCESS.2019.2903157;

Aplicații (Seminar / laborator / lucrări practice / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Comunicație wireless folosind machete de laborator cu senzori și module radio diverse – RFID, LoRa, SigFox - concept	2	lucrări practice, experimentul	
Comunicație wireless folosind machete de laborator cu senzori și module radio diverse – RFID, LoRa, SigFox – testarea modulelor	2	lucrări practice, experimentul	
Comunicație wireless folosind machete de laborator cu senzori și module radio diverse – RFID, LoRa, SigFox - realizare aplicație IDE (part1)	2	lucrări practice, experimentul	
Comunicație wireless folosind machete de laborator cu senzori și module radio diverse – RFID, LoRa, SigFox - realizare aplicație IDE (part2)	2	lucrări practice, experimentul	
Comunicație wireless folosind machete de laborator cu senzori și module radio diverse – RFID, LoRa, SigFox – protocol de comunicație (part1)	2	lucrări practice, experimentul	
Comunicație wireless folosind machete de laborator cu senzori și module radio diverse – RFID, LoRa, SigFox - protocol de comunicație (part2)	2	lucrări practice, experimentul	
Comunicație wireless folosind machete de laborator cu senzori și module radio diverse – RFID, LoRa, SigFox – prezentarea aplicației și testarea comunicației wireless	2	lucrări practice, experimentul	

Bibliografie

1. K. Finkenzeller, RFID Handbook - Fundamentals and Applications in Contactless Smart Cards, Radio Frequency Identification and Near-Field Communication, John Wiley & Sons, 2nd edition, 2010
2. *** - Standardul IEEE 802.15 Wireless Personal Area Networks
3. A. Lavric, A. I. Petrariu, V. Popa, "Long Range SigFox Communication Protocol Scalability Analysis Under Large-Scale, High-Density Conditions," IEEE Access, vol. 7, pp. 35816-36825, 2019, DOI: 10.1109/ACCESS.2019.2903157;
4. A. Lavric, A. I. Petrariu, "LoRaWAN communication protocol: The new era of IoT," 2018 International Conference on Development and Application Systems (DAS), 2018, DOI: 10.1109/DAAS.2018.8396074;

Bibliografie minimală

1. K. Finkenzeller, RFID Handbook - Fundamentals and Applications in Contactless Smart Cards, Radio Frequency Identification and Near-Field Communication, John Wiley & Sons, 2nd edition, 2010

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei se regăsește în curricula disciplinelor similare de la toate facultățile de profil din țară și din străinătate:

- Universitatea Politehnica București
- Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca
- Universitatea din Liverpool, Anglia
- Universitatea Aalborg, Danemarca

10. Evaluare

10.1. Standard minim de performanță evaluare la curs

Capacitatea de a utiliza și de a recunoaște terminologia de specialitate, în procent de 50% din cantitatea de informație transmisă.

10.2. Standard minim de performanță evaluare la activitatea aplicativă

Capacitatea de a recunoaște și de a înțelege funcționarea hardware/software a modulelor electronice puse la dispoziție în lucrările practice de laborator.

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Nota acordată la examinarea finală	Evaluare prin probă finală scrisă și oral	60
Seminar			
Laborator/lucrări practice	Media notelor acordate la lucrări practice sau proiecte realizate la finalul semestrului	Evaluare continuă (prin metode orale și probe practice)	40
Proiect			
Standard minim de performanță			
- capacitatea de a utiliza și de a recunoaște terminologia de specialitate, a structurilor și principiilor de funcționare și proiectare predate, în procent de 50% din cantitatea de informație transmisă.			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
09.09.2024	Ș.I.dr.ing. Adrian-Ioan PETRARIU	Ș.I.dr.ing. Adrian-Ioan PETRARIU

Data avizării	Semnătura responsabilului de program
20.09.2024	

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
23.09.2024	

Data aprobării în consiliul facultății	Semnătura decanului
27.09.2024	